

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Ps 409706 21 Rev
Sarajevo, 30.03.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Mirjane Dević, kao predsjednice vijeća, Gorana Nezirovića i Senada Mulabdića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Javno preduzeće Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. S. ..., zastupanog po punomoćniku po zaposlenju N. M. M., dipl. pravniku sa položenim pravosudnim ispitom, protiv tužene P. b. d.d. S. u stečaju, koju zastupa punomoćnik F. Z., advokat iz S., radi isplate duga, vrijednost spora 78.806,30 KM, odlučujući o reviziji tužitelja i tužene protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 409706 18 Pž od 04.12.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 30.03.2021. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizije se odbijaju.

Odbijaju se zahtjevi tužitelja i tuženog za naknadu troškova nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 409706 17 Ps 2 od 25.06.2018. godine utvrđeno je da je osnovano potraživanje tužitelja prema tuženoj u iznosu od 78.806,30 KM, koji iznos se svrstava u opšti isplatni red.

Istom presudom naloženo je tuženoj da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.327,21 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 409706 18 Pž od 04.12.2019. godine žalba tužene je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena tako što je odbijen tužbeni zahtjev kojim se utvrđuje da se potraživanje tužitelja u iznosu od 78.806,30 KM svrstava u opšti isplatni red, dok je u preostalom dijelu presuda ostala neizmijenjena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se žalba tužene odbije i prvostepena presuda potvrdi u cijelosti, uz obavezivanje tužene na naknadu troškova sastava revizije i odgovora na reviziju tužene.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila i tužena i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje, ili pobijana presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev odbije u cijelosti ili tužba

odbaci, uz obavezivanje tužitelja na naknadu troškova na ime sastava revizije i odgovora na reviziju tužitelja.

Tužitelj i tužena su podnijeli odgovore na reviziju protivne strane, osporili osnovanost revizijskih navoda i predložili da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizije nisu osnovane.

Neosnovan je revizijski prigovor tužitelja zasnovan na tvrdnji da je izreka drugostepene presude nejasna i kontradiktorna sama sebi ili razlozima obrazloženja presude, jer ostavlja mogućnost za dvojako tumačenje i to prvo, da je tužbeni zahtjev odbijen u cijelosti i drugo, da je odbijen samo dio zahtjeva koji se odnosi na svrstavanje predmetnog potraživanja u opšti isplatni red.

Iz sadržaja stava prvog izreke pobijane presude jasno proizilazi da je žalba tužene djelimično uvažena i da je prvostepena presuda preinačena samo u pogledu odluke da se potraživanje tužitelja svrstava u opšti isplatni red. Takav sadržaj izreke pobijane presude u skladu je sa njenim obrazloženjem, iznesenim na strani 9. pasus prethodni pobijane presude.

Iz preostalog sadržaja obrazloženja nedvosmisleno proizilazi da je drugostepeni sud prihvatio kao pravilan zaključak prvostepenog suda o osnovanosti potraživanja tužitelja prema tuženoj u iznosu od 78.806,30 KM. Istina, drugostepeni sud u stavu drugom izreke presude nepravilno navodi da u preostalom dijelu prvostepena presuda „ostaje neizmijenjena“, umjesto da navede da se u preostalom dijelu žalba tužene odbija i prvostepena presuda potvrđuje. Međutim, navedena okolnost u konkretnom slučaju, sama po sebi, ne čini izreku pobijane presude nejasnom i kontradiktornom u mjeri da bi je činila nezakonitom.

Kako nije počinjena povreda iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 3. ZPP, a na druge povrede postupka revizija ne ukazuje, to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz utvrđenja nižestepenih sudova proizilazi da je nad tuženom otvoren stečajni postupak rješenjem Općinskog suda u S. broj 65 0 St 485661 15 St od 23.03.2015. godine, te da je tužitelju, na ispitnom ročištu od 28.10.2015. godine, osporeno predmetno potraživanje prema tuženoj u iznosu od 92.101,05 KM.

Suprotno pravnom stanovištu tužitelja, pravilno je drugostepeni sud primijenio materijalno pravo kada je zaključio da se predmetno potraživanje ne može, uz primjenu odredbi članova 31. i 32. Zakona o stečajnom postupku F BiH¹, svrstati u opšti isplatni red.

Ovo stoga što se na pitanje isplatnih redova, u slučaju stečaja banke, kao *lex specialis* primjenjuju odredbe Zakona o bankama F BiH², tačnije odredbe člana 227. navedenog zakona, koje regulišu redoslijed prioriteta isplate obaveza.

---

¹ Službene novine F BiH broj: 29/03, 32/04, 4/17-odluka US i 52/18

² Službene novine F BiH broj: 27/17

Kako nisu ostvareni razlozi na koje je tužitelj ukazao u svojoj reviziji, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti (član 241. stav 1. ZPP) to je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužitelja valjalo odbiti.

Neprihvatljiv je revizijski prigovor tužene da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8. i 123. ZPP.

Na nepravilnu primjenu odredbi članova 8. i 123. ZPP tužena nije, ni direktno ni indirektno, ukazala u svojoj žalbi protiv prvostepene presude, pa tu povredu odredaba parničnog postupka ne može s uspjehom isticati tek u reviziji, jer se ne radi o povredi odredaba parničnog postupka na koju drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti (član 209. stav 2. u vezi sa članom 221. ZPP). Samo u situaciji kada drugostepeni sud propusti sankcionisati povredu odredaba parničnog postupka počinjenu od strane prvostepenog suda, na koju je žalba konkretno ukazala, sud takvu povredu preuzima i podiže je na rang revizijskog razloga.

Kako drugostepeni sud nije, bilo u sjednici vijeća ili na osnovu održane rasprave, utvrdio drugačije činjenično stanje u odnosu na ono koje je utvrđeno od strane prvostepenog suda, to stoga nije ni mogao samostalno nepravilno primijeniti odredbe članova 8. i 123. ZPP.

Neovisno o navedenom, kada bi se i prihvatilo da je tužena u svojoj žalbi posredno ukazala na povredu odredbe člana 8. ZPP, treba reći da je prvostepeni sud u obrazloženju svoje odluke izvršio pojedinačnu ocjenu svakog izvedenog dokaza, pa tako i sadržaj Aneksa I ugovora o zakupu poslovnog prostora, doveo svaki ocijenjeni dokaz u vezu sa drugim dokazima i izveo zaključak o dokazanosti pravno relevantnih činjenica za odluku u ovoj pravnoj stvari.

Kako na druge povrede postupka tužena ne ukazuje u reviziji to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora je zahtjev za utvrđenje osnovanosti potraživanja tužitelja za plaćanje PDV-a na zakupninu ugovorenu Ugovorom o zakupu poslovnog prostora, koji je dana 04.04.2007. godine zaključen između tužitelja, kao zakupodavca, i tužene, kao zakupca.

Relevantna činjenična utvrđenja nižestepenih sudova mogu se rezimirati na slijedeći način:

Članom 1. navedenog Ugovora tužitelj je tuženoj dao u zakup svoj poslovni prostor ukupne površine od 1218 m² u svrhu obavljanja bankarske djelatnosti. Prema članu 2. Ugovora, ugovorne strane su ugovorile mjesečnu zakupninu u ukupnom iznosu od 14.616,00 KM, pri čemu je ugovoreno i da je zakupac dužan snositi i zakonom utvrđeni porez (PDV) za usluge zakupa poslovnog prostora. Ugovor je zaključen na period od 01.06.2007. godine do 31.05.2012. godine.

Članom 6. Ugovora predviđeno je pravo zakupca da za svoje potrebe i o svom trošku, uz saglasnost zakupodavca, izvede dodatne radove na adaptaciji poslovnog prostora kao i da će po izvršenoj reviziji i usvajanjem projektne dokumentacije od strane zakupodavca, isti odrediti obim nužnih radova sadržanih u predmjeru radova iz glavnog projekta, koji će

kasnije, po završetku radova, biti predmet kompenzacije u visini od 50% utvrđenog iznosa mjesečnog zakupa iz člana 2. ovog ugovora.

Dana 14.02.2008. godine tužitelj i tužena su zaključili Aneks I ugovora o zakupu poslovnog prostora. Članom 1. navedenog Aneksa ugovorne strane su konstatovale da ukupna i konačna vrijednost izvedenih nužnih radova u poslovnom prostoru iznosi 463.566,69 KM, te da je na navedeni novčani iznos zakupac platio PDV u iznosu od 78.806,33 KM. Članom 3. navedenog Aneksa ugovorne strane su se saglasile da se član 2. Ugovora o zakupu poslovnog prostora mijenja i glasi: „Ugovorne strane su saglasne da se iznos od 463.566,69 KM kompenzira kroz mjesečni zakup za period od 01.01.2008. godine do 31.05.2012. godine (53 mjeseca) u iznosu od 8.746,54 KM, a preostali dio mjesečnog zakupa u iznosu od 5.869,46 KM zakupac će plaćati u novcu na tekući račun zakupodavca. Zakupac je dužan snositi i zakonom utvrđeni porez (PDV) za usluge na preostali iznos iz stava 1. ovog člana“.

Na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke, koji je za podlogu imao i analizu poslovnih knjiga tužitelja i tužene (kartice, fakture, mjesečne izvještaje o kompenzacijama) utvrđeno je da je tužitelj teretio tuženu po osnovu mjesečne zakupnine na način što je na ukupan iznos zakupnine od 14.616,00 KM (u kome je sadržan iznos od 8.746,54 KM koji se kompenzira, i iznos od 5.869,46 KM, koji se plaća na račun tužitelja), obračunavao PDV, tako da je mjesečna zakupnina iznosila 17.100,72 KM. U periodu od januara 2008. godine do septembra 2011. godine tužitelj je izdavao tuženoj izvještaje o prebijanju i to na način što je, pozivom na odredbu člana 3. Aneksa I ugovora, svaki račun glasio na ukupan iznos od 10.233,45 KM, odnosno 8.746,54 KM na ime zakupnine i iznos od 1.486,91 KM na ime PDV-a. Svaka navedena izvjava o prebijanju, koja je glasila na mjesečni iznos od 10.233,45 KM bila je potpisana i ovjerena pečatom ugovornih strana. Počev od septembra 2011. godine pa zaključno sa oktobrom 2013. godine tužitelj je tuženoj počeo fakturisati iznos zakupnine od 17.100,72 KM (14.616,00 KM + PDV u iznosu od 2.484,72 KM). U periodu od 01.01.2008. godine do 31.05.2012. godine tužena je od ukupne fakture zakupa u iznosu od 17.100,72 KM prebijala iznos od 10.233,45 KM, a iznos od 6.867,27 KM uplaćivala na račun tužitelja.

Prema zaključku vještaka, budući da je tužena izdala knjižno terećenje na iznos od 463.566,69 KM to je ista preuzela i trošak PDV-a koji je morala knjižiti u svojim poslovnim knjigama, tako da dug koji nije plaćen tužitelju po izdatim fakturama iznosi 78.806,33 KM.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji nižestepeni sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo (član 12., 17. i 262. ZOO) kada su izveli zaključak o osnovanosti tužbenog zahtjeva, za koji zaključak su kroz obrazloženje svojih presuda dali pravilne i potpune razloge.

Tužena ne može s uspjehom revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava zasnivati na činjeničnom stanju drugačijem od onog koje je utvrđeno od strane nižestepenih sudova (član 240. stav 2. ZPP). Zbog toga su za ovaj revizijski postupak bez značaja revizijske tvrdnje tužene da je ukupna vrijednost izvedenih radova na renoviranje poslovnog prostora tužitelja iznosila 542.373,02 KM, a ne 463.566,69 KM.

Neosnovan je revizijski prigovor tužene da su odredbe članova 1. i 3. Aneksa I ugovora sporne, te da su nižestepeni sudovi pogrešno primijenili odredbe člana 99. ZOO o tumačenju spornih odredbi ugovora.

Stanovište je tužene da se iz sadržaja člana 1. Aneksa I ugovora mora zaključiti da su obje ugovorne strane saglasno utvrdile da je tužena u poslovni prostor tužitelja uložila i platila ukupan iznos od 542.373,02 KM, dok se iz sadržaja člana 3. Aneksa I ugovora mora zaključiti da ugovorne strane nisu ugovorile kompenzaciju i plaćanje PDV-a na iznos od 8.746,54 KM već samo plaćanje PDV-a na iznos od 5.869,46 KM ili da je u iznosu od 8.746,54 KM već sadržan i iznos PDV-a.

Odredbom člana 99. stav 1. ZOO propisano je osnovno pravilo da se odredbe ugovora primjenjuju onako kako glase, dok se u tumačenju spornih odredbi ne treba držati doslovnog značenja pojedinih izraza, već treba istraživati zajedničku namjeru ugovarača i odredbe tako razumjeti kako to odgovara načelima obligacionog prava utvrđenim ovim zakonom (član 99. stav 2. ZOO).

O pravoj namjeri ugovornih strana u konkretnom slučaju nižestepeni sudovi su pravilno izveli zaključak polazeći od utvrđenja proizašlih iz rezultata provedenog dokaznog postupka, a naročito na osnovu utvrđenih okolnosti vezanih za realizaciju ugovorene kompenzacije.

Tužena tokom postupka nije dokazala (projektnom dokumentacijom, predmjerom radova iz Glavnog projekta ili dokumentacijom kojom je određena vrijednost nužnih radova) da konačna i ukupna vrijednost izvedenih radova u poslovnom prostoru tužitelja iznosi 542.373,02 KM.

Iz sadržaja nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke ne proizilazi da je u iznosu od 8.746,54 KM sadržan i iznos PDV-a, pri čemu je vještak jasno obrazložio zbog čega se ne može prihvatiti knjižna obavijest tužene od 18.11.2011. godine koje je glasilo na iznos od 78.806,33 KM.

Tužena tokom postupka nije dokazala da je na račun naveden u Ugovoru uplatila tužitelju na ime PDV-a iznos od 78.806,30 KM, niti je u svojoj žalbi dovela u sumnju zaključak prvostepenog suda da se iznos od 78.806,33 KM, naveden u članu 1. Aneksa ugovora, odnosi na porez plaćen trećoj osobi (izvođaču radova na renoviranju poslovnog prostora).

Pogrešno tužena tumači odredbe člana 115. Zakona o stečajnom postupku F BiH kada u reviziji prigovara da su nižestepeni sudovi trebali, s naslova navedene zakonske odredbe, zaključiti da se tužitelj odrekao prava na pokretanje predmetne parnice, budući da je njegovo potraživanje u stečajnom postupku nad tuženom osporeno 28.10.2015. godine, a da je tužitelj svoj tužbeni zahtjev konačno opredijelio i uredio podneskom od 19.12.2017. godine.

Odredbama člana 115. Zakona o stečajnom postupku propisano je, između ostalog, da stranka koja je dužna da pokrene parnicu vezanu za osporeno potraživanje mora da pokrene tu parnicu u roku od 30 dana od dana ročišta za ispitivanje na kojem je potraživanje osporeno, a ukoliko to ne učini u tom roku, smatrat će se da se odrekla prava na pokretanje parnice.

Polazeći od činjeničnih utvrđenja da je rješenjem stečajnog suda od 28.10.2015. godine tužitelj upućen da u roku od 30 dana podnese prijedlog za nastavak predmetnog parničnog postupka, što je isti i učinio dana 04.11.2015. godine, nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da je tužitelj postupio po zahtjevu propisan odredbom člana 115. Zakona o stečajnom postupku F BiH.

Suprotno pravnom rezonovanju tužene, za računanje roka iz člana 115. Zakona o stečajnom postupku F BiH i pravne posljedice njegovog propuštanja, odlučna su dva datuma i to datum održavanja ispitnog ročišta na kojem je potraživanje osporeno te datum pokretanja parnice vezane za osporeno potraživanje, odnosno datum podnošenja prijedloga za nastavak takve parnice već pokrenute prije otvaranja stečajnog postupka. Za računanje navedenog tridesetodnevnog roka bez uticaja je okolnost da li je i kada je u toku parničnog postupka tužitelj svoj kondemnatorni zahtjev za isplatu osporenog potraživanja preinačio u deklaratorni zahtjev za utvrđenje osnovanosti tog potraživanja.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značenja za odluku u ovoj pravnoj stvari (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je reviziju tužene valjalo odbiti primjenom člana 248. ZPP.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 286. stav 1. ZPP odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova sastava revizije jer iste nisu postigle uspjeh u revizijskom postupku, dok su zahtjevi stranaka za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju suprotne strane odbijeni jer isti nisu bili potrebni za vođenje parnice (član 397. stav 1. u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP).

Predsjednica vijeća
Mirjana Dević, s.r.